РІК III. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ 17 ЛИСТОПАДА 1929. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 47.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА"
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 10 зол. Півріччно 5 зол. Чверть-річно 2 зол. 50 сотиків. Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

СИТУАЦІЯ В ПОЛЬЩІ

Після відрочення нарад Сойму на цілий місяць, спір між урядом і соймом ще більше загострився. Є загальне переконання, що в грудни сойм буде розвязаний. Вівторок відбув президент Мосціцький довшу конференцію з президентом міністрів Світальским. На конференції обговорювано правдоподібно останні події, які відбулися в соймі. Маршалок сойму Дашинський не взяв участи в торжествах з приводу 11-ліття відродження Польщі. Сю неприсутність толкують як політичну демонстрацію маршалка сойму.

СЕРБИ ПРОТИ ХОРВАТІВ

Такої наруги, яку зазнають тепер Хорвати від братнього словянського народу Сербів в своїй державі Югославії, певно не зазнавали вони не то від німецько-мадярської Австрії, але навіть від Туреччини. Недавно Серби заборонили Хорватам пошанувати могили погибших хорватських героїв та національних діячів. Сербське військо окружило хорватські кладовища, а сербська поліція забрала навіть вінки і квіти з хорватських могил. Арештовано також 269 Хорватів із ріжних політичних партій та ріжних суспільних вертв. Ось так виглядає в практиці словянське братерство. Видко, що взаїмна гризня це сумна прикмета всіх Словян.

ВОРОЖАТЬ ДОВШИЙ МИР

Англійський голова міністрів Мек Дональд сказав недавно в своїй промові, шо тепер на довший час заповідаються в світі мирні часи. Доказом того є злагіднення політичного напруження між Німеччиною і Францією, Німеччиною і Польщею, Англією й Росією, Англією й Індіями, Польщею й Литвою.

Того самого погляду є президент Злуч. Держав Америки Гувер, котрий на торжестві з приводу десятиліття заключення перемиря в світовій війні, сказав: „Хоч теперішній мир, є збройним миром, то світ щораз виразніше успосіблений для мира. Почування страху й підозріння постепенно уступають, щоб дати місце бажанню безпеки й мира."

ЗАПРОТЕСТОВАНІ ВЕКСЛІ В ПОЛЬЩІ

В місяці вересни запротестовано в Польщі 452.722 векслів на загальну суму 105,194.000 золотих. В самім Львові не викуплено в тім місяці 10.818 векслів на суму 4 міліонів золотих.

Вибух вулькану в Ґватемалі

В американській республиці Ґватемалі вибух минулого тижня вулькан Санта Марія. Вибух наступив так несподівано, що люде не мали змоги отямитися, щоб евакуувати загрожені місцевости. 1250 осіб згинуло в полумях вульканічної ляви, що заляла довколичні оселі й місто Квезальтенанго. Густі хмари вульканічного попелу засипали цілковито плянтації й поля. Верства цього попелу доходить у деяких місцях до грубости двох метрів. Тисячі родин остало без даху над головою, багато осіб ранених. Матеріяльні шкоди обчислюють на кількадесять міліонів долярів.

Кавказ проти більшовиків

ДПУ (чрезвичайка) викрила на Кавказі велику монархістичну організацію, яка підготовлювала оружне повстання проти більшовиків. Покищо вела агітацію проти розпорядків більшовицької влади. Керма організації була в руках ради дванацятьох. Рада відбувала наради невподалік найблизчого ланцюга кавказької верховини. Був теж ряд місцевих управ, розкинених по Кавказі. На чолі стояли брати Грогоровичі. Один із них був за царату сотником, а другий полковником. Їх обох і членів ради дванацятьох засуджено на смерть. Їх зараз розстріляли. Інших членів заговору засуджено на 5—10 літ концентраційного табору.

ВЕЛИТЕНСЬКИЙ ЛІТАК

На рахунок сплат воєнних довгів збудувала Німеччина для Франції великий літак-гідроплян, що піднімається у воздух з моря. Сам літак важить 25.000 кільограмів, а тягару може піднести ще 30.000 кільограмів. Ширина крил 48 метрів, а довгість кадовба 40 метрів. Сей літак обслугує в леті 12 людей. Може на один раз перевезти 100 осіб. Будова цього велитня тревала цілих 2 роки.

ТОВАРИСТВО ГРЕКО-КАТОЛ. РОБІТНИЦЬ „БУДУЧНІСТЬ“ У ЛЬВОВІ

Дня 3 листопада відбулися в школі Грінченка при площі св. Юра І. Загальні Збори Товариства греко-катол. робітниць „Будучність“. Метою новозаснованого Товариства є: 1) піддержувати морально-релігійне життя серед робітниць, що опинилися поза домом на службі в місті,2) дбати про піднесення економічно-суспільного положення гр.-кат. робітниць і 3) нести матеріяльну і моральну поміч потребуючим робітницям. Товариство має вже свій статут, затверджений політичною владою й Митрополичим Ординаріятом.

Перші Загальні Збори відбулися при співучасти відпоручника Митрополичого Ординаріяту Преосвященного Никити, львівських отців душпастирів і представниць українського інтелігентного жіноцтва. В великому числі явилися також українські робітниці міста Львова. Було їх біля 150 осіб, які ще цього дня вписалися як членки Товариства.

Проводила Зборами пані Гриньовська, а цілі й завдання нового Товариства обговорила в довшім рефераті пані Тишинська. Членську вкладку на внесення о. Лади означено на 1 золотого місячно. Головою Товариства вибрано паню Тишинську. До Виділу ввійшли пані з львівського жіноцтва.

Ексцеленція Митрополит подарував українським робітницям згуртованим у товаристві „Будучність“ велику домівку при вул. Стрийській, вартости 35.000 долярів. Ся домівка, разом з просторим огородом, має бути вжита на захист для старших віком і незабезпечених робітниць.

„Бажання народу“ в Німеччині

4,147.725 голосів проти пляну Юнга. — Побіда Гугенберга. — Чого хочуть нім. націоналісти? — Занепокоєння в польській пресі.

Загальне голосування в Німеччині, яке відбувалося впродовж двох тижнів, принесло побіду для німецьких націоналістів. Проти пляну Юнга висловилося 4,147.725 Німців, управнених до голосування, отже якраз вимаганих законом 10% виборців. Тимсамим проєкт закону Гугенберга, провідника німецьких націоналістів, проти „уярмлення німецького народу“, отже проти пляну Юнга, буде предложений до вирішення в німецькім парляменті як вислів „бажання народу“ (Volksbegehren).

Вислід голосування є свого рода побідою німецьких націоналістів, яким противники напевно заповідали невдачу. Є се рівночасно доказ, що в Німеччині ще дуже багато людей, які не хочуть помиритися з фактом, щоб їх держава ще дальше мала поносити тягарі програної війни. Якраз німецькі націоналісти домагаються ревізії мирових договорів і знесення всіх відшкодувань, які на підставі тих договорів має Німеччина заплатити побідним державам.

Найбільше голосів проти пляну Юнга виповілося в східних окраїнах німецької держави, що межують з Польщею. Сим явищем дуже занепокоїлася польська преса, бо добачує в тім непримириме й вороже відношення Німців до польської держави.

БАЙКИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ

В деяких львівських польських часописах появилися вістки про підпали стирт соломи на підльвівських фільварках. Чотири стирти соломи згоріли на фільварку в Зубрі, а кілька днів пізніше запалив хтось рівночасно стирти соломи на фільварках у Гряді й Зашкові. Польська преса пише, що справників підпалу не висліджено, але що в усіх випадках підпалу найдено в стиртах і довкруги них жовто-сині хоруговки. Байочки сі пишеться ймовірно на те, щоб знова почалися арешти й суди по українських селах.

УТЕЧА ВЯЗНІВ В РОМУНІЇ

З черновецької тюрми на Буковині втекло 22 вязнів, котрі побили передтим вязничних сторожів. Ромунська поліція розпочала зараз погоню й по цілоднених пошукуваннях арештувала 12 вязнів. Погоня триває далі. Між утікачами є кількох дуже небезпечних злочинців, котрі відсиджували кари по 20 літ тюрми.

КОНҐРЕС СЛІПИХ

В Москві відбувся недавно зїзд делегатів сліпих з усіх просторів радянської держави. Делеґати заступали 280 тисяч сліпих, які не мають ніяких засобів до життя. На сім зїзді виявилося, що 9/10 сих нещасних, себто 250.000 осіб осліпло через уживання денатурованого спірту й самогонки. Большевицька влада не допускає загряницю відомостей про сей страшний конгрес. Часописи, які помістили про цю подію згадки, підпали конфіскаті.

КОНҐРЕС НА ПУСТИНІ

В занятій Францією частині Сирії поширюється в останніх часах рух арабських племен, які бажають державної незалежности. Недавно скликав вожд Друзів Ель Ареш, що перед двома роками підняв був повстання проти Франції, збори всіх арабських революціонерів в пустині Ваді Сарган. На сім конгресі вирішено почати знов боротьбу з французькою владою за повну державну незалежність Сирії.

Організація освітньої праці

Часто можна почути—як люде приговорюють; як зійдеться трох Німців, то в них зараз повстане чотири ріжні організації, а зійдеться трох Українців, то вони відразу діляться на чотири партії. В тій приговірці—сміховинці є безперечно багато правди. Відріжняємося від инших народів якраз тим, що змисл до організації в нас дуже слабо розвинений.

Багато гарних думок, замірів і плянів мимо найкращих бажань одиниць не доведено до кінця через недостачу організації.

Так й освітня праця на селі не йде в нас нормально, бо бракує їй організації. Буває, що на якийсь час спалахне соломяний огонь. В читальні, в кооперативі, або в кружку „Сільського Господаря“ найдеться кількох рухливіших і вони розпічнуть якусь працю: уладжують відчити, читають спільно книжки, дають представлення тощо. Але згодом запал остигає, починаються непорозуміння й всяка праця завмирає. Замість користи для села, остає тільки шкода. Бо зачати в такім селі вдруге гуртувати людей до освітньої праці, вже далеко трудніше.

Здобування й поширювання правдивої християнської освіти, се не є легка річ. На се потрібно передовсім багато часу й витревалости. Знаємо також добре з досвіду, що поверховна освіта є звичайно причиною звихнення характеру в людей. Вороги народу й Церкви, се переважно недовчені недовірки. Щось нібито трошки в школах полизали, або десь від людей щось зачули, або з якоїсь книжки чи часопису захопили й тоді вже вони й „освічені“ й народ беруться „просвічувати“.

Щоб освітня праця на селі приносила справді користи, а не шкоду, то вона мусить бути ведена систематично, себто пляново й упорядковано. Треба починати від малого, від того, що в даних обставинах дійсно можна перепровадити. Отже передовсім не треба забувати, що на початок не повинно входити до освітньої організації забагато людей. Досвід учить, що найкраще розвивається освітня праця на селі тоді, коли її починає малий гурток, найбільше кількох людей. Правдива освіта не терпить гамору, вона не шириться на многолюдних вічах. Велика товпа скоро присвоює собі тільки пусті кличі, ніколи освіту. Освіта поширюється помалу, а ширять її шляхотні одиниці добрим прикладом і доброю наукою.

Добре зорганізований гурток найліпших людей в селі, хочби в нім було тільки три особи, напевно вирве ціле село з кайдан темноти. Бо про вартість кождої організаційної праці рішає передовсім її якість. Колиб так у кождім селі нашого краю, повстав при церкві гурт охочих до науки й освіти, й то гурт невеликий але зате з найліпших, тоді ми спокійно моглиб дивитися в будучність нашої Церкви й Народу.

—o—

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА У ЛЬВОВІ

У Львові при вул. Францішканській стоїть православна церква, яку ще перед війною за часів австрійської влади вибудовано для вжитку буковинських православних. За Польщі церкву цю заняли православні емігранти Росії. Проти них виступив з позвом черновецький православний митрополит на тій підставі, що церква ця належить до буковинського церковного фонду, утвореного ще австрійським урядом. Недавно відбулася у Львові судова розправа й церкву, признав окружний суд буковинському церковному фондові,

НЕ ВІЛЬНО ПОКИДАТИ „КРЕСІВ“

Минулої неділі відбулося у Львові велике віче польської академічної молоді, на котрім м. ін. ухвалено слідуючу постанову: „Ніякий Поляк не може покидати „кресових“ земель, себто Галичини й Волині, а навпаки всі повинні витревати на своїх становищах і працювати для збільшення польскости й державної сили сих земель“. Такі постанови ухвалюють Поляки. А скільки то Українців залишається на „теплих“ посадах у Парижі, Відні, Празі й Берліні. Навіть чути не хочуть про поворот до краю.

РОЗБРОЄННЯ НА МОРІ

Конференція 5-ти великодержав, Америки, Англії, Франції, Італії і Японії в справі розброєння па морі відбудеться 20 січня 1930 в Лондоні. На конференцію сю зїде 20 делєгатів і поверх 150 експертів. Цікаво однак, що мимо тих голосних конференцій і постанов що до розброєння, поодинокі держави далі видають міліонові суми на будову воєнних кораблів. Гарні слова остають тільки на папері.

НЕ ДОЗЗОЛЯЮТЬ МОЛИТИСЯ

До чого доходить уже нетерпимість деяких учителів Поляків супроти учеників Українців, показує отся подія в державній гімназії в Сокалі. Там учитель Войтасєвич не може стерпіти, коли чує, як українець говорить молитву в церковно-словянській мові й викрикає, що в польській школі можна молитися тільки по польськи. Дуже скоро забув п. В. Вжесню!

ЦЕРКВА ЗА БОЛЬШЕВИЦЬКІ ГРОШІ

І таке диво сталося в однім селі В. України на Катеринославщині. Селяне мали в сіль. касі урядові гроші і, нікого не питаючи, ужили тих грошей на віднову церкви. Больш. власти довідалися про те, коли роботи вже були скінчені. Большевицькі часописи підняли з того приводу крик, мовляв, як можливі такі річи в часі, коли в цілій державі ведеться наступ на религію.

З побуту наших Владик у Римі

Промова ВПреосв. Митрополита Андрея. — Відповідь Св. Отця.

Коли наші Владики, по скінченню нарад в Римі прибули на послухання до Св. Отця, ВПреосв. Митрополит Андрей Шептицький виголосив повну синівської любови

промову до Вселенського Архієрея.

Згадав у ній про перебіг конференції укр. епископату, на котрій радили про важні церковні справи, про організацію катехитичних курсів, семинарів, Католицької Акції, та „Конкордії“ між ріжними обрядами та сказав, що всі дотичні рішення будуть предложені Св. Конгрегації Сх. Церкви до затвердження.

Вказав також ВПреосв. Митрополит на

щасливі обставини,

серед яких відбулася ті наради. Ось згадана Конференція відбулася в Римі, при гробі св. Петра, в Ювилейнім році Св. Отця, за заохотою Найвисшого Архієрея.

Висказуючи синівські почування та повне підчинення батьківським рішенням, ВПреосв. Митрополит згадав на заповіт, даний Намісникови І. Христа, щоби міг

звдинити в одно стадо

всі повірені його опіці душі.

На цю промову Св. Отець висказав вдячність за ті почування Епископів, які виявив їх речник словами, що плили прямо з його серця, та з їхніх сердець, а певно, що і зі сердець усього клиру і народу.

До многих радощів, якими Провидіння увінчало Його священичий Ювилей, причислює св. Отець факт, що конференція українських епископів змогла відбутися так щасливо, з такою згодою й хісном, з такою Славою Божою, з таким добром для душ, — та другий факт, — що повелося дати початок новій Семинарії й Колєгії Йосафата — для дорогих Йому українських синів.

Преосв. Григорій Хомишин довершує чина посвячення угольного каменя під укр. Колєгію св. Йосафата в Римі.

Св. Отець вірить, що те все є

радісним заповітом кращих часів.

Вже були в минувшині річи добрі, — говорив Св. Отець — добрі появи, якими тішилися наші батьки. Та є в наших часах много зла, якого не знали наші батьки. Однак мусимо признати, — казав Св. Отець, — що теперішний вік, між многим злом має, так сказатиб,

нові форми добра,

яких наші батьки не знали.

Між тими новими проявами добра, між тими ласками Провидіння є ці відвідини українських епископів і їх праці, та дорогий Йому Семинар і Колєгія Св. Йосафата.

ВЖЕ 30 ЛІТ ШУКАЄ ЗА ЩАСТЯМ

До Лондону приїхав 85-літній американець Джордж Тінкгем, що вже 30 літ їздить по світі, щоб — як він каже — найти, хоч 10 хвилин щастя. Дотепер не знайшов ще його.

Вже двічі обїхав цілий світ, переживав дивні пригоди й нагоди, полював в Америці й в Індіях на дикі звірята, ловив рибу на островах Полудневого океану, перейшов ліси й пустині, бавився в Парижі й Відні й ніде не чувся щасливий.

Чиж можна дивуватися цьому багатому Американцеві, що не міг найти 10 хвилин щастя? Правдиве, повне щастя можна найти тільки поза сим світом

Німці втікають з „раю„

Московські часописи пишуть, що під Москвою перебуває в великім таборі під голим небом 4000 німецьких кольоністів, що покинули свої оселі на Сибірі й вибираються взагалі втекти з большевицького „раю". До сего табору приїзджають все ще нові втікачі. Загалом 10.000 німецьких кольоністів хоче вибиратися з большеві та переселитися до Канади. Большевицький уряд нерадо дає позволення на виїзд і старається намовити кольоністів до повороту на Сибір. Але Німці мають вже досить большевицького панування. На картині бачимо гурт німецьких переселенців з Сибіру, які вже переїхали границю большевицьку й думають переїхати до Канади.

Чи так робиться?

(Допис зі Золочева)

Часто чваняться польські ґазети будьтоби Українці були вдоволені зі сучасного положення під Польщею; тоді й пишуть о приязних відносинах Українців до Поляків і взагалі пишуть о прихильности укр. народу до Польщі (пр. Kurier codzienny ч. 254 з ц. р.). Як воно є на ділі, в це покищо входити не будемо. Але ми наведемо один з ярких фактів про „гарне відношення" Поляків до Українців.

На кінці цвинтаря міста Золочева є ряд стрілецьких могилок з березовими хрестами. І коли переходите або переїзджаєте зі золочівської залізничої стації біля цього цвинтаря, так все запримічуєте оці могилки. Вправді недавно ще були часи коли невідома рука не подобала собі сих хрестів і часто робила їм ніччу ріжні пакости — але вкінці невидима рука дала хрестам спокій, побачивши ґалізну волю Українця.

Два рази до року, а саме в неділю Зелених Свят і в неділю по першім падолості йшло зібране численно наше громадянство враз зі своїм духовенством на могили укр. героїв і брало участь у панахидах по бл. п. народніх страдальцях. Це очевидно не подобалось „власть імущим" місцевим Полякам. Тому, щоби якось перешкодити щорічним здвигам укр. народніх мас, наставили здовж могил укр. стрільців цілий ряд великих, порожних (!) гробниць саме в сім місци де рік-річно правилась панахида. Вправді було доволі місця посунутися з гробницями на схід і можна було бодай два кроки зробити вільного місця. Але сего не зроблено.

ОГНІ ГОРЯТЬ...

Повість про російську революцію.

І. В сибірській шахті.

Іван Іванович стояв у глибокій шахті сибірської копальні вугля й бив джаґаном. Зараз за ним стояв салдат з кнутом, Калмук з грубими рисами обличча.

В душі каторжника горів огонь пімсти. Він ненавидів пануючу клясу, яка увязнила його у тій копальні смерти. Він брав участь у замаху на одного зненавидженого реакційного політика, що брутально давив усякий найневиннійший парісток молодої волі. За те засудили Івана Івановича на повільну смерть в найстрашнійшій сибірській копальні. Жорстока рафінована кара.

Але він не хотів умирати. Він ще хотів бачити, коли пімста досягне старе буржуазне суспільство. Він, Іван Іванович, хотів ще побачити як будуєтся й самому помогати будувати — пролетарську державу.

. . . .

Одного дня Іван Іванович почув над собою революційний гимн свободи. Це почалась революція в Росії...

—„Товариші, ми вільні" — кликав він радісно. „Вогонь загорів!"

І товариші каторжники обнялися в яснім сяйві денного світла, та плакали мов діти.

2. Коли пройшло червоне похмілля...

Народній Комісар Іван Іванович сидів в міністерстві в Кремлі й дивився на золоті бані Москви, що мов огненні язики червоніли в вечірній заграві.

Іван Іванович не був щасливий. Сьогодні знову мусив підписати понад сотню присудів смерти. Він був міністром справедливости в новій Росії. Нерадо й з обридженням повнив він цей уряд. Але товариші вибрали його на це становище й він не міг ошукати їх довіря. Він мусив підписувати присуди смерти, котрі видавали його товариші — деколи, й по кількасот денно. Він став катом червоних володарів, перед котрими трусилась і дрожала аристократія.

Глибоко нещасливий почувався Іван Іванович. Він уже не жив у червоному похміллі. Він витверезів і йому самому стало соромно, коли думав про террор, що його завели його товариші в імя свободи.

Гарний був тільки початок сходячого сонця волі, там глибоко в пущах Сибіру. Коли вони вийшли з товаришами копальні, смертельно бліді й майже осліплі, салдати обняли їх. Молоденький офіцир, що приніс до копальні вістку про революцію, поцілував вязнів в лице й назвав їх братами. А на їх сірі шапки він припняв червоні стрічки. Навіть жорстокий Калмук дістав червону відзнаку...

Червоне похмілля тревало тижні, місяці. Червоні костри революції розгорілися по цілому Росії, а їх вогонь нищив старий суспільний лад.

Але ніщо нове не виростало з куп попелу. Ніхто не був спосібний збудувати червоні фундаменти. Маси жили дальше з дня на день серед повені пустих слів про демократію...

Народ домагався все більше свободи, необмеженої волі...

Все перемінялося в червоний хаос, в анархію. І врешті народ утратив віру в тих, що йому дали свободу. Народ не вірив більше їх пустим словам про демократію. Народ бажав нових пророків, котрі завелиб його в обітовану землю, у політичний Ханаан. Тоді він, Іван Іванович, був одним з перших, що відвернулися від революційної влади. Бо він не вірив тим людям. Їх серця не були для нього досить червоні. Вони не були ні зимні ні теплі, ані навіть літеплі. На губу це були демократи, але в серці аристократи.

3. За „диктатури пролетаріяту."

І коли одного дня новий чоловік почав проповідувати диктатуру пролетаріяту, Іван Іванович пішов за ним. Цей мав серце червоне і боявся контрреволюції.

ВІДКРИТТЯ РУЇН СТАРИННОГО МІСТА НА УКРАЇНІ

З Харкова повідомляють, що над рікою Харків недалеко міста, відкопано руїни якогось старинного міста. На сліди сих руїн натраплено зовсім припадково при перепроваджуванню мелораційних робіт. Найдено теж дуже цінні річи, які походять з XII. століття, коли то в Києві княжили великі князі українські. Учені дослідники, археольоги, догадуються, що віднайдені руїни се старинне місто Донець, про котре згадує старо-українська лицарська поема „Слово о полку Ігоревім“.

ЖЕРТВА ПРАЦІ

Іван Федишин, моторовий, занятий у тартаці акц. спілки для нафтового й деревного промислу в Східниці, в часі обслуговування мотору в трансмісійній галі, зачепив головою в електричну жарівку та збив її. При тому похитнувся й упав головою та т. зв. головний стиск трансмісійного пояса, упав так нещасливо, що Федишин потовк собі сильно голову на зівсім розторощив ліву очну галину. Повезли його до Дрогобича в шпиталь, та він по дорозі помер у страшних муках.

ЗАСИПАЛА ГЛИНА

Осип Салій, наймит Насті Пилипчучки в Будзанові, в Теребовельщині пішов разом зі Степаном Скробайлом копати глину до громади Глиниска. Коли копали вже глину, нараз усунулася над Салієм земля й Салія присипала глина цілого, а Скробайла тільки в части. Салія так потовкло, що він помер у хаті лікаря, куди перенесли його, а Скробайлови ушкодило праву ногу. Винна тут громада, що не забезпечила глинища.

А як відбувся переворот, Іван Іванович став членом пролєтарського уряду, став комісарем справедливости...

. . . .

Іван Іванович притиснув руку до серця. Він терпів. Новий суспільний лад, який він помагав творити, був ніщо інше як злуда. „Зоря свободи“ зі сходу, про котру думав він, що загориться на весь світ, стала в його рідній краю якоюсь червоною зморою. Ті, що були при владі, не змогли збудувати щасливішого суспільного ладу. Це були холодні самолюби, котрі думали тільки над тим, щоб свою власть скріпити. Це була банда політичних пройдисвітів, котрі накинули себе на диктаторів пролєтаріяту. Вони запроторили всі верстви народу в невиносиме політичне кріпацтво. Громадянство зроблено якоюсь сірою масою без означених рисів. Ніхто не був вдоволений у тім новім суспільстві, яке нові політичні пророки приготовили по своїй рецепті. Холодна думка могла створити лиш замішання й невдоволення. Навіть сірі народні маси почали роптати. Кінець кінців при новім суспільнім ладі дістали вони меньше хліба й меньше волі. Стали боротися штрайками. Фабрики станули...

(Дальше буде).

Не мамута, але носорога
знайшли в Старуні

В 44-ім ч. „Правди“ подали ми вістку, що в Старуні, богородчанського повіту, в копальні земного воску знайшли рештки великого звіра, мамута. Так зразу думали. Коли одначе того звіра добули й очистили з воску, показалося, що це не мамут, але величезний носоріг з ледяної доби. По шерсти і останках ростин знайдених біля носорога вчені догадуються, що лежав він в землі добре законсервований в воску яких 10.000 літ.

Цінну знахідку перевезуть небаром до Кракова й віддадуть тамошній Академії наук.

Є це мабуть т. зв. вовнистий (або сибірський) носоріг, що жив в Европі й Азії в часах т. зв. ледяної доби і був цілий покритий густою темнорудою шерстю так як мамут. Цей вовнистий носоріг мав два роги, подібно, як африканський носоріг, якого бачимо на образку. Носоріг, це звір багнистих рівнин і степів, покритих травою та кущами. Та стрічається його також і в густім лісі та в горах. За дня носоріг звичайно відпочиває. Як тільки спека устане, тоді охолоджується в болотняній купелі та йде на пасовиско. Живиться травою, листям і галуззям. Про цего дивачного звіра знайдуть читачі богато цікавого в гарній ілюстрованій книжці п.з. „Дикі звірі“, котру цего року видала „Накладня Михайла Таранька“ у Львові, вул. Зіморовича ч. 3.

— —

Памятник першому курцеві тютюну

В місті Аямонте в Еспанії задумують поставити памятник громадянинові міста Родригові де Херес, бо він був першим курцем в Еспанії і в Европі.

Коли Колюмб вибирався в подорож до Америки, вибралося враз із ним і трох Аямонтців, а між ними й Херес. Із цеї трійки вернувся тільки останній. Привіз зі собою багато всяких річей, а між ними й тютюневе листя, що його навчився курити в Америці від червоношкірих Індіян. Та як закурив в місті Аямонте першу люльку, зчудовані міщане донесли на нього владі. Хереса переслухали й йому грозив небезпечний процес і спалення на кострі за чародійство. Та між Колюмбовими товаришами було також чимало курців. Від них навчилися інші й у всій Европі було більше як сто людей, що були пристрасними курцями. Тож і Хереса суд не покарав.

Так тоді його трохи не спалили з вини міщан, а тепер потомки цих міщан хочуть ставити йому памятник по 436 роках. Головно заходиться біля цього еспанський тютюневий монополь, що не будь Хереса то й його булоб не було. Що Хересів дім стоїть досі, то мабуть вдержиться проєкт вмурування в стіні дому пропамятної таблиці з відповідним написом.

Збігці зі Соловецьких островів

Місце заслання й мук. — „Камінний мішок“ і „стовп комарів“.

Соловецькі острови або коротше, як Москалі називають, Соловки, се місце заслання політичних і релігійних „злочинців“ в большевицькій державі. Лежать вони далеко на півночі над Білим Морем коло Фінляндії. Для нас Українців памятні вони тим, що там мучився довгі роки і вмер останній кошовий Запорожської Січи

Іван Кальнишевський

засланий туди в 1775 році по зруйнуванню Січи.

Большевики вчинили з Соловецьких островів не тільки місце заслання але й

місце мук і тортур.

Часопис „Журналь де Женев“ помістив недавно враження одного чужинця, що перебув цього року кілька тижнів в таборі для засланців на цих островах. З початком сього року — читаємо, було там на засланню 12.000 осіб, в тим числі 2.000 жінок. Засланці ходять обдерті й нераз можна бачити, як при 25° морозу працюють вони в подертім лахміттю. Страшна особливо доля жінок, над котрими знущаються озвірілі комісарі. На людей примінюється кару т. зв.:

„Камінний мішок“ і „стовп комарів“

„Камінні мішки“ це глибокі й темні льохи, простором не більші як на квадратовий метер. Вязень, спущений туди, мусить стояти в такім льоху нераз кілька днів. Кара „стовпа комарів“ полягає на тім, що нагого чоловіка або жінку привязують до стовпа. На нещасну жертву кидаються хмари комарів, що дуже болючо кусають. По чверть години нещасні тратять зівсім притомність і тільки тоді їх відвязують.

З отого страшного пекла большевицьких мук втекло недавно біля 60 засланців. Їм удалося обезброїти сторожу й втекти в ліси. Цілі два тижні блукали серед безмежних лісів і болот. В останні чотири дні не мали вже нічого до їди. Голод втихомирювали мохом, корою дерев і рідкими лісними ягодами.

Перший гурт збігців в числі 13 мущин і одної жінки прибув 2 листопада до місцевости Рово-Нивени у Фінляндії. Про прочих поки що нема ніяких відомостей. Фінляндські власти поробили заходи, щоб несщасним збігцям улегчити поворот до світа.

Помер б. австрійський ґенерал Гальґоці

знаний у Галичині герой дотепів

Недавно помер у Відні в 92 році життя, австрійський генерал Гальґоці, що був довгі літа командантом твердині Перемишля. Гальґоці був загально знаний зі свого дотепу й острого язика. Свого часу розказувано дуже багато смішних історій про цього генерала, якого через те й знала ціла наша Галичина.

Одного разу — оповідають—одержав Гальгочі наказ вибудувати якусь дорогу для військових цілей. Господарний і ощадний генерал вибудував сю дорогу з далеко меншим коштом як це предвиділа влада в Відні. Отож надвишку гроша відослав він до Відня з таким рахунком: „Одержав — 20.000 гульденів. Видав — 14.500 гульденів. Звертаю 5.500 гульденів — Гальґоці.“

Але міністерство у Відні зажадало докладного рахунку видатків. Та надармо, раз, другий і третій. Остаточно, коли вже щось пораз десятий звернулися з тим жаданням, наспів від Гальґоція знаний уже нам рахунок з коротенькою при кінці допискою: „Wer's nicht glaubt ist ein Esel“ (Хто в те не вірить, сей є осел).

Обиджені тим урядники звернулися до міністра, а сей справу цю представив цісареві. Цісар вислухав міністра а прочитавши відповідь Гальґоція сказав: „Отже він пише, що хто в те не вірить сей є осел... Я вірю. А ви?“

Затьміння сонця перед 4066 роками

Коли в історії людства пораз перший записано явище затьміння сонця? Сим питанням зацікавилися деякі часописи тому, що на день 1 листопада заповіли в нас астрономи частинне затьміння сонця. Цього затьміння не можна було на жаль оглядати, бо день сей був хмарний і сонця взагалі не було видно.

В найстаршій китайській хроніці „Шукінґ“ є така вістка: „В пятім році панування цісаря Чунг-Канг жило на цісарськім дворі двох учених астрономів, що називалися Гі й Го. Оба вони вели неморальне життя, зовсім не дбали про свої обовязки, а тільки газардували, пили й бавилися. Аж в останнім місяци осени трапилося щось дуже незвичайне. Сонце перестало світити й серця людий сповнилися великою тривогою. Затьміння доводило людей до божевілля, бо дуже страшно виглядав цілий світ, що раптово потемнів.

Тільки двох людей не знало, що діється на землі й на небі, бо були зовсім непритомні під впливом вина: се були цісарські двірські астрономи Гі й Го. Обурений таким безприкладним легковаженням обовязків цісар Чунг-Канг велів спровадити обох і по переслуханню свідків засудив обох на кару смерти“.

Так пише найстарша хроніка світа. Німецький учений Оппольцер, що довгі літа досліджував сю справу, дійшов до переконання, що в китайській хроніці говориться про затьміння сонця з дня 22 жовтня 2138 року перед Христом, отже з перед 4.066 літ.

БУНТ ВЯЗНІВ В АМЕРИЦІ

В повоєнних часах дуже збільшилося в Америці число злочинців. Всі тюрми є переповнені й у них часто приходить до бунтів увязнених. Недавно в вязниці Кейнон-Сіті збунтувалося 150 вязнів. Вони підпалили вязничні будинки, обезброїли сторожів й зажадали від поліції звільнення з тюрми, бо інакше повбивають сторожів. Коли поліція відмовила, збунтовані скинули з високого вязничого муру чотирьох сторожів, котрі згинули на очах поліції й війська. В дальшій боротьбі з вязнями полягло ще 17 людей.

УТЕЧА ВЯЗНІВ ІЗ РАДЯНЩИНИ

Із польсько-радянського погранича доносять, що в ночі з 2 на 3 ц. м. з вязниці в Логейську на радянському боці втекло виломивши крати й розоруживши вартових, 26 політичних вязнів. Втікали до польської границі. Радянська гранична сторожа пустилась за ними в погоню й прийшло до перепалки. Вязні мали стрільне оружжа й гранати та ставили завзятий опір. По півтора-годинній боротьбі 12 втікачів продісталося через границю, трьох згинуло від куль, багато поранено. Дванайцять утікачів криється в лісах на граничному відтинку Радошковичі. Доступ до границі відгородила радянська гранична сторожа.

БАНДИТИ В БРІДЩИНІ

Селянин Максим Дубина з Панковець брідського повіту відвозив минулого тижня свого сина студента до залізн. стації в Бродах. Коли вечером (к. 8 год.) вертав домів, з недалекого ліса вибігло двох молодих людей і на віддалі 3 кроків дали два стріли в сторону воза. Стріли були влучні, хоч не смертельні. Дубині поранено грудь, перестрілено ліву руку та ушкоджено око. Слідство в тій справі ведеться і вже одного підозрілого арештовано. Ранений Дубина лежить в шпиталі у Львові.

25.000 ДОЛЯРІВ ЗА ВІСТКУ

Американський міліонер Коннет з Кольорада, визначив 25.000 долярів нагороди тому, хто подасть вістку... з місяця, що й на инших планетах живуть думаючі сотворіння. Коннет є сеї думки що впродовж 5 літ напевно здобуде хтось цю нагороду, бо видосконалення телеграфу йде швидким кроком напеpід. Може й справді одержить хто цю нагороду за звичайну вістку з місяця, але на нашу думку великодушний містер Коннет думає трохи за мало заплатити за сей труд.

ХЛІБОРОБИ НЕ МАЮТЬ ГРОШЕЙ НА ШТУЧНІ ПОГНОЇ

Нечувана знижка цін збіжа в Польщі сильно діткнула хліборобів, а посередно дається вона відчувати також у промислі й купецтві. Хлібороби, які сього року остали зовсім без засобів, обмежили купно штучних погноїв. В деяких околицях навіть зовсім перестають примінювати штучні погної, бо вони не оплачуються. Терпить на тім дуже промисловість, бо обороти в найбільш поширенім штучнім погною, суперфосфаті, впали сього року о цілих 4.000 вагонів. Польський хемічний промисл наражений на великі матеріяльні втрати.

ДИМІСІЯ ЧІЧЕРІНА

Один з найвизначнійших большевицьких дипльоматів і політиків Чічерін зголосив свою димисію (уступлення) зі становища народнього комісаря заграничних справ. Димісія його принята.

Чічерін уступив правдоподібно в звязку зі справою Бесідовського, котрий у нечуваний спосіб скомпромітував перед світом большевицьку дипльоматію. Чічерин був дипльоматом ще за царських часів.

НЕЙМОВІРНА ПОДІЯ

Цікавий випадок трапився недавно в Канаді. Живучий там Вірменин Мадірос Татоянц, котрий кінчив уже стоперший рік життя, завважив, що з давно беззубих ясен починають виколюватися два нові зуби. Татоянц почувається ще зовсім здоровий, важить 90 кільограмів і запевнює, що в своїм життю ніразу не був хорий. Він надіється, що йому відростуть ще й всі инші зуби.

Страшна катастрофа

В Майденпарку в Англії прийшло до страшної катастрофи великого перевозового літака німецької Повітряної Ганзи. Літак відлетів в год. 9·45 з Кройдон на Амстердам до Берліна. В Англії над Графством Сурей стояла густа мрака, що утруднювала лет. По півгодинному леті керманич літака знизив дуже лет і впав на верховіття дерев у Форстер Давн. Наслідки були страшні: підвіззя літака відірване від крил зависло на деревах, розторощилося й силою спаду втолочилося між дерева. Майже рівночасно вибухла в збірниках бензина й останки літака враз із людьми обхопило полумя. В літаку було осьмеро людей, з котрих вийшли живі тільки два а саме князь Шавнбург Ліпе й англійський майор Кінстон. Князь Шавнбург Ліпе виповз в хвилі, коли вже обхопило його полумя. Його лице й руки були залиті кровю. Рачки доволікся він до найблизчого дому в Форст Давн. Тут хотіли подати йому першу поміч, та він подякував, спитав тільки, чи в домі є телєфон. Телєфону не було й він при помочі кількох людей подався до найблизчого дому, де був телєфон. Відси заалярмував летунську стацію в Кройдоні.

Другому вирятованому майорові Кінстонові вдалося вискочити з літака перед самісінькою катастрофою. Хоч покалічений, кинувся рятувати інших, та не вспів уже продістатися в нутро літака, що вже ввесь був у полумї. Небаром прибуло рятункове поготівля з Кройдон, та не вдалося вже врятувати нікого з цих, що були в літаку.

— —

Політичний словар

аднотація, приписка, заввага, замітка.

адреса, 1. публичне адреса на листі (імя, назвисько й місце побуту того, до котрого пишемо) 2. письмо, що висловлює вдячність, признання, або прохання до якоїсь влади або високо поставлених осіб.

ad usum Delphini (ад узум дельфіні) латинський зворот: „до вжитку дельфіна". (Дельфін це був титул французького престолонаслідника — для нього виготовляли книжки з пропусками згіршуючих місць). Тепер значить, в користь якоїсь партії, людини.

аклямація, приймати аклямацією, значить приймати без числення голосів, тільки окликами на знак одно думної згоди.

акредитувати, посвідчувати, стверджувати, прим. держава акредитує посла, конзуля, амбасадора письмом-повновластю при його приїзді до призначеного осідку.

акт, письмо, свідоцтво, документ, грамота, що щось урядово стверджує; так називають також в Англії закон ухвалений парляментом.

актуальний, щось, що є в пору, важне саме тепер, пильне.

активіст, прихильник чинного виступу, цей, що хоче, щоб у якійсь справі „не засипляти грушок у попелі", а братися зараз і пильно до діла.

активний, діяльний.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС

СЛОВО ЩИРЕ

Знаєте вже всі рід мій і пізнали його вдачу, шлю тепер ще портрет свій, хто мене іще не бачив, то тепер побачить тут і Данилка і Сокиру (це мій герб, заткнутий в кут), що рубає зло все щиро. Ще одну вам новину в своїх письмах запроваджу, про кого писатиму і його портрет враз зладжу.

Тілько тут про себе вам написав я у часопис, а тепер іще вам дам про село про наше допис. Упупуп вже знаний вам, описав я і сельробів — а тепер ще опис дам і ще інших в нас неробів.

Бо є в нашому селі крім цих інші ще закали, що гудять немов джмілі — є аж три в нас радикали. Один з них перший богач, взяв по батькови маєток — називаєсь Федько Трач — та який з цього пожиток, коли на печі дрімає все, господарить наймитами, кожен з них собі несе, що де зможе там мішками. Другий з них Антін Гусак, чужа кривда його коле, чистий він душею так, як у посла їх постоли. Третій ще то Клим Обух, це фільософ радикалів, цей як пустить губи в рух то не треба й самопалів. Він де стане верещить, радикальний дуб, не простий, та як де в „панів" гостить, то низенько страх гне кости, шапкою він по землі замітає „панський" порох — та на вічах на гилі всіх вішає, тут вже ворог, цей що в нього Клим развраз поза очі шапкує — ось такі то „дуби" в нас, я на жаль Антошка вуєм!...

Раз всі три ці радикали край читальні посідали перед самим перелазом і „Громадський Голос" вичитують разом. Наші люди, покінчивши в полі труди вечером назад вертали тай довкола поставали. Про дурну і мудру жабу, як по мухи тиче лабу, щось читали радикали. Буцім то якийсь учений, у науках всіх печений, видумав такий то лік, що, як дурень чоловік — лік цей знищить цю хоробу а на жабах робив пробу вчений цей — як дав жабі цього ліку, то дурна жаба від віку розуму набралась зараз — ось такий то весь амбарас. Як це вчула стара Хима, Суса удова Максима — каже: „Цей що то писав, видно жаби розум мав," Гринько Кучма тут помало: Здалобися радикалам нашим жабячого ліку, якби їх так взяв в опіку цей учений, нісенітниць не писалаб. Ну, і знак на вік дісталаб, як партійний герб свій: жабу, або жабячу хоч лабу, доси в них тут була щерба, бо ходили так без герба — аж тепер поталанило.

Сокира Данило.

„Кілько мало?"

Каже Кость до Дмитра:
„Так грошей мені тра!
Видав всі тай не стало,
Тож позич хочби мало?"
А Дмитро на цю річ.
„Кілько мало, повідж?"

Самособою не Руданський.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

17. (4) Неділя 21 по Сош. Преп. Йоанікія і муч. Нікандра і Єремія - Глас 4. Євг. 10.

УСТАВ: Веч. вел. Блаж. муж. Гди возв. стхр. вскр. 4. Преп. 3. і Муч. 3. Сл. Преп. I н. догм 4. гласа. Стиховні воскр. Сл. Преп. I н. Богор. стихвн. воскр. по гласу наславн. Троп. вскр. і Препод. Сл. мучен. I н. Богор. воскр. по глас. троп. Муч. Повечер. мале — Ипакой гласа. Полунощ. нед. Утреня. Бг Гдь троп. вскр. 1 р. Препод. 1 р. Сл. Мучен. 1. р. I н. Богород. по гласу троп мучен. (Полиєлей нед.) Проче воскр. гласа. Канон. Катав. ряд. По 3 п. Конд. ікос. і Сідал. Преп. Сл. Сідал. мучен. I н. Богор. єго. По 6. п. конд. ікос воскр. По 9. Світил. вскр. Сл. Преп. I н. Богор. воскр. На часах 1. троп. і конд. воскр. на 3 троп. вскр. Сл. Преп. — конд. Преп. на 6. троп. воскр. Сл. храма — конд. храма на 9. троп. воскр. Сл. мучен. конд. мучен. Служба Божа — Антиф. нед. троп. Сл. конд. воскр. I н. Богор. Апост. 2?3. Євг. Лук. 35.

18. (5) **Понеділок** Св. мучен. Галактіона і Єпістимії. 19. (6) **Второк** Св. Павла ісповідника. 20. (7) **Середа** Св. мучен. Єрона і пр. Преп. Лазаря. **21. (8) Четвер Собор Архистр. Михаїла.**

УСТАВ: Веч. вел. з Всеночн. Блаж. муж. Гди возв стхри Свят. 8. Сл. Свят. I н. догмат. по гласу наславн. (в пятницю догмат сходячого гласа). Прокім дня. Чтенія 3. Свят. Рцім вси — Сподоби Ісполним — Литія. Перша стихира храмова і Свят. Сл. Свят, I н. Богор. Стиховні Свят. На благосл. хлібів троп Свят. 2 р. Сл. і Богородице Діво 1 р. Отпуст вел. Утреня вел, Бг. Гдь троп. Свят. 2 р. Сл. I н. Богор. воскр. по гласу троп. Катисм. ряд. Сідал. і Свят. Полиєлей. Величаніє і Сідален пополиєлейний Свят. Степенна 4 гласа перший антифон Прокім. Євг. і стихира Свят. і Спаси Боже. Канони Богор. і Свят. Катав. по кождій пісні рядов. По 3. п. Сідал. Свят. По 6. п. конд. ікос Свят. По 9. п. Світил Свят. На хвалите стхр. Свят. 4. Сл. Свят. I н. Богород. по наславн. Славосл. велике троп. Свят. I н. Богор. воскр. по гласу троп. Отпуст велик. На часах троп. і конд. Свят. Сл. Божа. Антиф. повс. троп. Сл. конд. Свят. I н. Богор. воскр. гласа конд. свят. Прок. Алл. і Причаст. Сват. Апост. і Єванг. дня і Свят.

22. (9) **Пятниця** Св. мучен. Оносифора і пр. Преп. Матрони. 23. (10) **Субота** Св. Апост Ераста. Родіона і пр.

21. (8). Собор Св. Архистратига Михіла і прочих Безплотних Сил. Св. Церква вчить, що сотворені Богом безплотні (безтілесні) сили, то є духи діляться на добрих і злих. Головою добрих ангелів на підставі св. Письма вважає св. Церква св. архангела Михаїла. Се імя значить: „Хто як Бог?" Сей архангел явився многим людям як сильний заступник у напастях і нещастях. Длятого св. Церква, установляючи сей празник, наводить лишейого імя, а про других ангелів споминає словами: „Собор Безплотних Сил".

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

20. 1917. Проголошення самостійної української держави. Проголошено її третім універсалом. Що йно тоді, коли вже Центральна Рада бачила, що в Петербурзі безладдя, зважилася вона на проголошення самостійности та й то зі застереженням, що це тільки до часу, поки буде змога переговорювати в справі федерації з іншими частинами Росії. Вже сам універсал більше занимався ріжними соціяльними реформами, як будовою й закріпленням держави. Таксамо й Центральна Рада та її правительство більше говорили, як робили й тому не мали в краю ні впливу, ні поваги, ні сили. Так, що вже тоді діяльність Центральної Ради не ворожила нічо доброго. Найважнійшою хибою було, щоЦентральна Рада не вмілазорґанізувати війська. Відділи, котрі спершу заявилися за Центральною Радою, нищила большевицька аґітація. Українські відділи одні явно переходили до большовиків, а інші заявляли, що вони невтральні, ще інші просто розходилися до дому. Та всеж таки день 20 листопада (7 ст. ст.) важний в історії нашого народа, бо в ньому вперше проголошено перед усім світом українську державвість.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

17. XI.	схід сонця	6·43,	захід	15·38
18. XI.	„	„	6.45,	„	15·37
19. XI.	„	„	6·46,	„	15·36
20. XI.	„	„	6·48,	„	15·35
21. XI.	„	„	6·49,	„	15·34
22. XI.	„	„	6·51,	„	15·33
23. XI.	„	„	6·53,	„	15.32

В неділю **17. XI.** о 6. год. 13 мінут повня місяця. Цего дня буде також **частинне затміння сонця**. Посуватися воно буде з південно-західньої і середньої Европи на північну Африку, на Атлянтійський океан, південно західню Азію і західню часть Індійського океану. У нас покажеться між 11 і 12 годиною в полудне. 23. XI. о год. 16 мін. 4 остання чверть місяця. Пересічна довгота дня в сім тижни 8 годин 47 мінут.

Народній календар приповідає **на 21. XI.**: Як Михайло закує, то Микола розкує. Святий Михайло на білім кони їде. На 23. XI.: Коли на Ераста іней на деревах — будуть морози, о и мряка — буде відлига.

БІРЖА

Львів 14. XI. 1929

ЗБІЖЕ: Ціни за 100 кг. в місци стації заладування: Пшениця двірська 36·25—37·25, селянська 32·75 33·75, жито двірське23—23·50, селяське 21·75—22·25 кукурудза 24—25, гречка 24—25, овес 22.75—23·75, ячмінь 20·75—21·75; сіно 8·50—9·50.

На біржі більші обороти в вівсі, ячменю і бараболі. Бараболя, гречка й ячмінь спали в ціні. Успосіблення оживлене. Тенденція змінна.

ДОЛЯР амер.: в приватних оборотах 8·90¾ зол.

ВІДОЗВА

до всеї Української громади

Дня 25.9. ц. р. Управа міста Добромиля викинула Захоронку С. С. Служебниць з дому, який займали вони через 31 літ, щоби утворити Захоронку чужу. Аж страшно подумати, що до цеї Захоронки будуть стягатися наші діти, щоб в них вщіплювати ненависть до всего, що українське.

Місцеве українське Громадянство піднялось оборони святої справи і рішило збудувати українську Захоронку. Та сили його за слабі. Вірить однак свято, що велика Українська Громада зложить свою лепту на велику річ, бо оборону душі української дитини. Кличемо до всего Українського Громадянства: Браття поможіть, не дайте пропасти!

Лепти проситься слати до Укр. Щадниці в Перемишли, книжочка щадн. Ч. 314, або на руки нотаря п. Т. Будзиновського в Добромилі.

За Комітет будови Захоронки:

I. Господаревський — голова
М. Карманська — секретар

Чи знали ви, що...

Майно американського фабриканта Генрі Форда виносить 1.200 міліонів долярів. До сього майна доробився Форд з нічого, будучи замолоду звичайним бідним робітником.

Найліпшим лікарством на рани від попарення й попечення є прикладання оболони з яйця.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Кооперативи Промислу Графічного" у Львові, Ринок 9. — Телєф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.